

4. Шевчук Н.С. Питання аналізу економічної заможності підприємств будівельного сектору. Імплементация інновацій обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку сучасного бізнесу: II Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 18 квітня 2019 р.; Харківський держ. ун-т харч. та торг. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 106-107.

УДК 657

Яцко М.В.

к. е. н., доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

ЗВІТНІСТЬ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ З МЕТОЮ ОПОДАТКУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ

Кожного року, кожний громадянин України, та й інші особи, що мають, як правило, фінансове відношення до України, повинні звітуватися перед державою щодо отриманих доходів та сплачених податків з них. Звільнення від цього обов'язку стосується лише тих, чиї доходи були оподатковані податковими агентами, тобто сплачені іншими особами від імені платника податків. Тому актуальність дослідження теми оподаткування фізичних осіб не може бути зменшено з огляду на постійне вдосконалення законодавства в цій сфері, ускладнення економічних процесів та з появою нових форм та способів отримання доходів.

В основному оподаткування фізичних осіб в Україні, які не мають спеціального податкового статусу, здійснюється за принципом добровільності, із застосування певних фінансових стимулів, таких як податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб, за допомогою якої можна повернути за результатами фінансового року частину сплачених податків, якщо фізична особа громадянин здійснивав перелік витрат, що передбачений податковим законодавством.

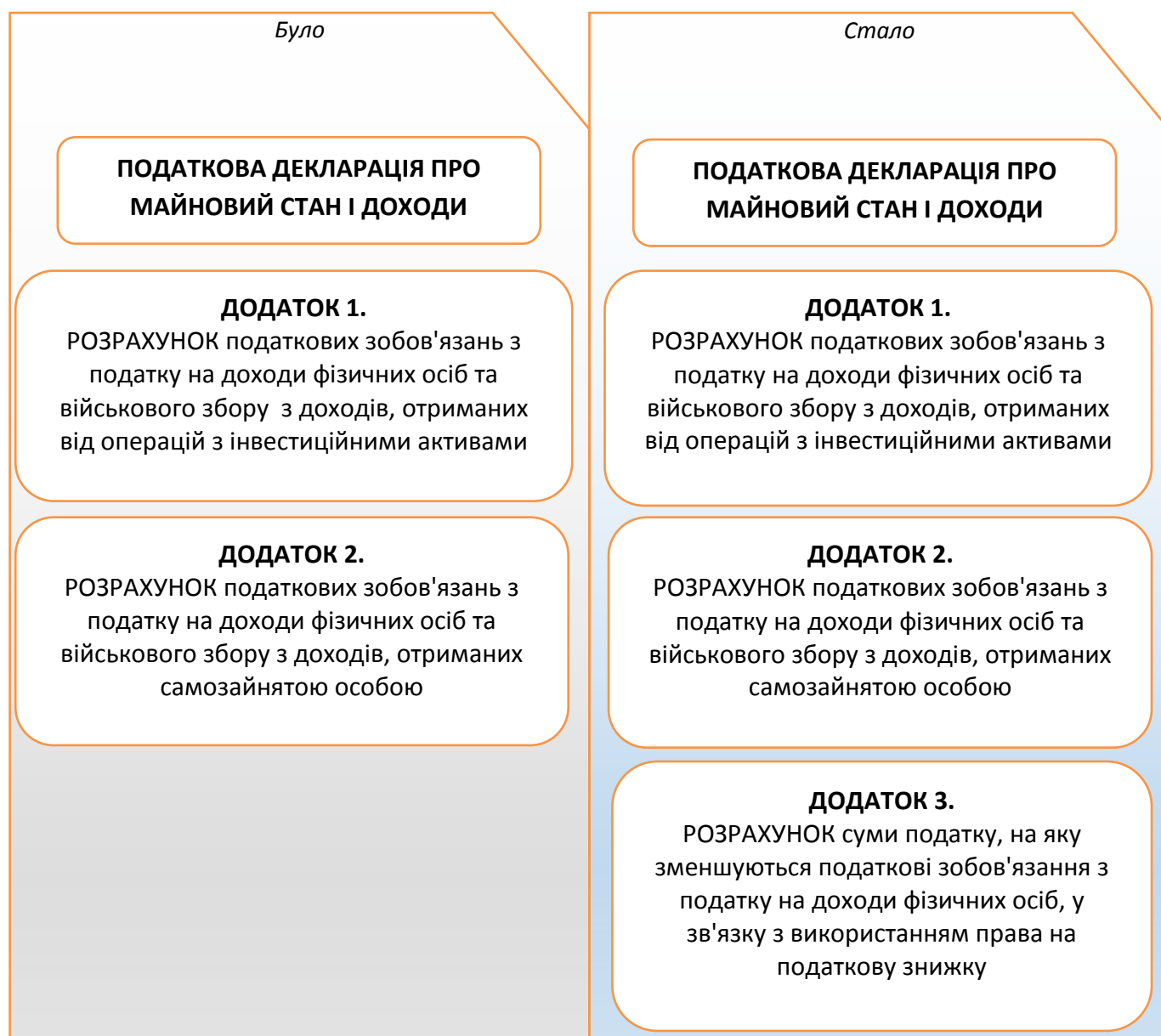
В 2020 році оподаткування фізичних осіб зазнало змін основного інструменту – податкової декларації. Для чого було внесені зміни до наказу Міністерства фінансів України від 02 жовтня 2015 року № 859 [1], наказом Міністерства фінансів України від 25 квітня 2019 року № 177 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України».

В даному наказі було здійснено «косметичні» правки, пов'язані із декларацією про майновий стан та доходи, а також змінено (розширено) структуру самої декларації (див. рис. 1).

Як видно з рисунку, додано новий розділ декларації 3, який присвячено відносинам, пов'язаним із поверненням частини сплачених податків громадянам України у зв'язку із застосуванням права на податкову знижку.

Саме в цьому розділі міститься розрахунок витрат, що можуть бути включені до податкової знижки, порядок заповнення якого та взаємозв'язок показників наведено в Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан та доходи [1]. Варто зазначити, що окремо в оновленій декларації виділено категорію

платника податків, «особа, яка заявляє право на податкову знижку», що звичайно спрощує процедуру адміністрування податку, але створює додаткову невизначеність у тому відношенні, що така особа одночасно може бути фізичною особою-підприємцем чи займатися професійною незалежною діяльністю. Програмні засоби, через електронний кабінет платника податку, не дозволяють зазначити декілька категорій для платника податку.

*Рис. 1 Зміна структури податкових декларацій фізичних осіб в періодах декларування 2018 та 2019 років**

** Складено за автором за матеріалами [1]*

В той же час, практика декларування доходів громадян у зв'язку із застосуванням права на податкову знижку виявила деякі недоліки в методиці заповнення оновленої форми декларації.

Зокрема в рядку 4 розділу II Додатку 3 вказується сума нарахованої заробітної плати, зменшена на суму обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які відповідно до закону сплачуються за рахунок заробітної плати, а також на суму податкової соціальної пільги за її наявності відповідно до пункту 164.6 статті 164 розділу IV Кодексу [2] і яка не може відповідати графі 3 рядка 10.1 декларації «Дохід, нарахований (виплачений, наданий) у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат, які нараховані (виплачені, надані) відповідно до умов трудового договору (контракту)» у зв'язку з тим, що ми порівнюємо показники, які в одному випадку зменшені відповідно до пункту 164.6 статті 164 розділу IV Кодексу, а в іншому ні. Хоча у додатку 3 розділ 2 рядок 4 вказується «Сума нарахованої заробітної плати, зменшена з урахуванням положень пункту 164.6 статті 164 розділу IV ПКУ (*графі 3 рядка 10.1 декларації*)».

Враховуючи викладене, необхідно у наступній звітній компанії внести зміни до форми декларації та усунути наявні неточності в ній.

Список використаних інформаційних джерел

1. Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи: Наказ Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15/ed20190807>
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>